

Seat No. : _____

NF-114

December-2015

B.A., Sem.-V

CC-305 : Political Science

(EA : Panchayati Raj in India)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. પંચાયતી રાજ વિશે બળવંતરાય મહેતા સમિતિની ભલામણો સમજાવો.

અથવા

સ્થાનિક સ્વશાસન સરકારના માળખામાં નવા સુધારાઓ - પંચાયતી રાજ અધિનિયમ 1992-93ની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

2. ત્રિસ્તરીય માળખામાં ગ્રામ પંચાયતની રચના અને કાર્યોની સમીક્ષા કરો.

અથવા

જિલ્લા પંચાયતની રચના અને સત્તાઓનું વર્ણન કરો.

3. પંચાયતી રાજમાં રાજકીય પક્ષોની ભૂમિકાની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

અથવા

સ્થાનિક સ્વશાસન સરકાર અને કેન્દ્ર-રાજ્ય સરકાર વચ્ચેના સંબંધોની માહિતી આપો.

4. પંચાયતી રાજમાં અનુસૂચિત જાતિ અને પછાતવર્ગની સમસ્યાઓ સમજાવો.

અથવા

પંચાયતી રાજ વિશે મહાત્મા ગાંધીજીના વિચારોની ચર્ચા કરો.

5. (a) એક-બે લીટીમાં જવાબો આપો :

(1) પંચાયતી રાજ વિશે અશોક મહેતા સમિતિનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.

(2) તાલુકા પંચાયતમાં મુખ્ય વહીવટી અધિકારીઓના નામનું વર્ણન કરો.

(3) જિલ્લા પંચાયતની વિવિધ સમિતિઓની ચર્ચા કરો.

(4) ગ્રામ પંચાયતના નાણાકીય સાધનો સમજાવો.

NF-114

1

P.T.O.

- (5) ગ્રામ પંચાયતના કાર્યોનું વર્ણન કરો.
- (6) પંચાયતી રાજમાં મહિલાઓની ભાગીદારીનું પરીક્ષણ કરો.
- (7) ગ્રામ પંચાયત વિશે ગાંધીજીના દૃષ્ટિબિંદુની ચર્ચા કરો.

(b) વિભાગ (અ) સાથે વિભાગ (બ) સરખાવો.

વિભાગ – અ	વિભાગ – બ
(1) પંચાયતી રાજનું કાર્યક્ષેત્ર	(a) અંકુશ, દેખરેખ અને વહીવટ
(2) નવો પંચાયત અધિનિયમ-1992-93	(b) મિલકત, મકાન, પાણીવેરો અને અનુદાન
(3) પંચાયતી રાજનું માળખું અને એકમો	(c) અનુસૂચિત વિસ્તારોનું પંચાયત વિસ્તરણ – પેસા-એક્ટ-1996
(4) પંચાયતી રાજના આવક અને ખર્ચના સ્ત્રોત	(d) જિલ્લા વિકાસ અધિકારી અને કલેક્ટર
(5) પંચાયતી રાજના મુખ્ય વહીવટી અધિકારી	(e) લોકશાહી વિકેન્દ્રીકરણ અને ત્રિસ્તરીય પદ્ધતિ
(6) જિલ્લા પંચાયતના કાર્યો	(f) શિક્ષણ, ખેતીવાડી અને આરોગ્ય
(7) પંચાયતી રાજની સમસ્યાઓ	(g) અનામત બેઠકો અને ચૂંટણી પદ્ધતિ
	(h) ગ્રામીણ વિકાસ અને પ્રજાની ભાગીદારી

Seat No. : _____

NF-114

December-2015

B.A., Sem.-V

CC-305 : Political Science

(EA : Panchayati Raj in India)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain the recommendations of Balwant Rai Mehta Committee on Panchayati Raj.

OR

Discuss in detail the New Reforms in the structure Local Self Government –Panchayati Raj Act, 1992-93.

2. Criticise the composition and functions of Village Panchayat in the three tier system.

OR

Describe the composition and powers of the District Panchayat.

3. Discuss in detail the role of Political Parties in the Panchayati Raj.

OR

Give an information about the relations between Local Self Government and Central and State Government.

4. Explain the problems of the Scheduled Caste and Backward Class in the Panchayati Raj.

OR

Discuss the views of Mahatma Gandhiji's on Panchayati Raj.

5. (a) Write in answer **one** or **two** lines :

- (1) Explain the scope of the Ashok Mehta Committee on Panchayati Raj.
- (2) Describe the name of the Chief Executive Officers of the Taluka Panchayat.
- (3) Discuss the various committees of District Panchayat.
- (4) Explain the Financial Resources of the Village Panchayat.
- (5) Describe the functions of Village Panchayat.
- (6) Examine the participation of women in Panchayati Raj.
- (7) Discuss the Gandhiji's vision on the Village Panchayats.

(b) Match words – Group – A with Group – B :

Group – A	Group – B
(1) Scope of Panchayati Raj	(a) Control, Supervision and Administration
(2) New Panchayati Raj Act, 1992-93	(b) Property, House, Water tax and Grant
(3) Structure and units of Panchayati Raj	(c) Panchayats Extension to Scheduled Area-PESA Act, 1996
(4) Sources of Income and Expenditure of Panchayati Raj	(d) District Development Officer and Collector
(5) Chief Executive Officer of Panchayati Raj	(e) Democratic Decentralisation and three tier system
(6) Functions of District Panchayat	(f) Education, Agriculture and Health
(7) Problems of Panchayati Raj	(g) Reservation seats and Election system
	(h) Rural development and participation of people

Seat No. : _____

NF-114

December-2015

B.A., Sem.-V

CC-305 : Political Science

(EB : United Nations) (UNO)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના હેતુઓ વિગતે વર્ણવો.

અથવા

સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘનો વિકાસ સમજાવો.

2. સામાન્ય સભાની કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો.

અથવા

સચિવાલયનું માળખું અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.

3. આર્થિક અને સામાજિક સમિતિની રચના અને કાર્યોનું વર્ણન કરો.

અથવા

સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘમાં આંતરરાષ્ટ્રીય ન્યાય અદાલતની ભૂમિકાની સમીક્ષા કરો.

4. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સફળતા અને નિષ્ફળતા પર નિબંધ લખો.

અથવા

સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘમાં સુધારાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

5. (a) જોડકાં જોડો :

અ

- (1) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સંસ્થાઓ
- (2) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની વિશિષ્ટ સંસ્થાઓ
- (3) આંતરરાષ્ટ્રીય ન્યાય અદાલત
- (4) સંયુક્ત રાષ્ટ્રનું ઉદ્ગમસ્થાન
- (5) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સિદ્ધિઓ
- (6) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના કાર્યો
- (7) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના હેતુઓ

બ

- (a) તપાસણી અને ચર્ચા વિચારણાની પ્રક્રિયા
- (b) આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદો અને વિદેશનીતિ
- (c) વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા
- (d) જનરલ એગ્રીમેન્ટ ટેરિફ્સ એન્ડ ટ્રેડ્સ
- (e) એટલાન્ટિક ખત-પત્ર
- (f) સામાન્ય સભા અને સલામતી સમિતિ
- (g) વિશ્વ શાંતિની જાળવણી
- (h) માનવ અધિકારો અને રાષ્ટ્રોની સુરક્ષા

(b) એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો :

- (1) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના સર્જનની ચર્ચા કરો.
  - (2) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સલામતી સમિતિનાં કાર્યોની ચર્ચા કરો.
  - (3) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની વિશિષ્ટ સંસ્થાઓનું વર્ણન કરો.
  - (4) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘમાં વાલીપણા સમિતિની ભૂમિકા અને કાર્યો.
  - (5) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘમાં ભારતની ભૂમિકા સમજાવો.
  - (6) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની વિવિધ સમિતિઓનું વર્ણન કરો.
  - (7) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના ઉદ્ભવ સ્ત્રોત સમજાવો.
-

Seat No. : _____

NF-114

December-2015

B.A., Sem.-V

CC-305 : Political Science

(EB : United Nations) (UNO)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Describe in detail the objectives of United Nations.

OR

Explain the Development of United Nations.

2. Discuss the scope of General Assembly.

OR

Explain the outline about the structure and functions of Secretariat.

3. Describe the composition and functions of Economic and Social Council.

OR

Review the role of International Court of Justice in United Nations.

4. Write an essay on the success and failure of United Nations.

OR

Discuss in detail reforms in United Nations.

5. (a) Match the following :

A

- (1) Institutions of United Nations
- (2) Specialized institutions of United Nations
- (3) International Court of Justice
- (4) Origin of United Nations
- (5) Achievements of United Nations
- (6) Functions of United Nations
- (7) Goals of United Nations

B

- (a) Procedure of Investigation and Deliberation
- (b) International Law and Foreign Policy
- (c) World Health Organization
- (d) General Agreement on Tariffs and Trade
- (e) Atlantic Charter
- (f) General Assembly and Security Council
- (g) Maintaining of world peace
- (h) Human Rights and Security of Nations

(b) Write answers in **one** or **two** sentences :

- (1) Discuss the creations of United Nations.
  - (2) Discus the functions of Security Council of United Nations.
  - (3) Describe the specialized institutions of United Nations.
  - (4) Role and functions of Trusteeship Council in United Nations.
  - (5) Explain India's role in United Nations.
  - (6) Describe the various committees of United Nations.
  - (7) Explain the origin of United Nations.
-